

OVER EIGENZINNIGHEID EN DAADKRACHT

In Groningen zijn we ervan overtuigd dat inwoners aan de basis staan van wat we doen.

Daarom slaan we regelmatig de handen ineen en ondersteunen we waar nodig. **Om samen te werken aan welzijn, welvaart en de gemeenschapsgeest van onze inwoners.**

VOOR WOORD

Ons verhaal.

Groningen is de grootste stad van het Noorden en behoort inmiddels tot de grootste steden van Nederland. Een gemeente met een compact, bruisend centrum met alles op fietsafstand maar ook met dorpen en veel ruimte, zoals in Haren en Ten Boer. Groningen staat bekend om haar ruimte; er is veel vrijheid en er zijn veel mogelijkheden. Dé plek om te pionieren. Als een van de jongste steden van Europa staat de stad bekend om haar unieke karakter: vol eigenzinnigheid, lef en doorzettingsvermogen. De gemeentelijke organisatie is trots op deze 'parel van het Noorden' die bekend staat om haar gedurfde en doortastende beleid. In Groningen zijn we ervan overtuigd dat inwoners aan de basis staan van wat we doen. Daarom zijn zij zelf aan zet om te werken aan de verbetering van hun eigen leefomgeving. Overheidsorganisaties en private partijen slaan regelmatig de handen ineen om hen hierin zo goed mogelijk te ondersteunen. De gemeente werkt samen met partners en inwoners aan vele (innovatieve) projecten om het welzijn, de welvaart en de gemeenschapsgeest van de inwoners te versterken. Onze organisatie blinkt uit in: **eigenzinnigheid en daadkracht**. Hierdoor weet de gemeente snel in te springen op veranderingen. Ze durft te experimenteren met vernieuwende projecten en doet dat op haar eigen nuchtere en no-nonsense manier.

EIGENZINNIGHEID DOOR

We koesteren de zaken die Groningen tot Groningen maken. We bewaken trots ons erfgoed; van graanfabriek tot eierbal. We staan voor onze zaak. Af en toe koppig, soms ongezoeten, maar altijd eerlijk. We schakelen snel met partijen om ons heen en durven 'anders dan anders te doen' en te experimenteren.

DAADKRACHT DOOR

Groningers worden vaak nuchter genoemd. Klopt. Maar dan moet je eigenlijk ook in één adem onze aanpakkersmentaliteit noemen, want die is minstens zo karakteristiek. Aangeboren lef. Niet eindeloos praten, maar doen. We zijn praktische pioniers, in hart en nieren. De 'ommekeer' zit ingebakken in ons DNA. We pakken aan en zetten door. Ook weten we snel te schakelen bij tegenslag en veranderende omstandigheden.

Er zijn vele voorbeelden te noemen van die combinatie van eigenzinnigheid en daadkracht, maar we noemen er hier één: de gemeentelijke inzet op waterstof.

Als men aan Groningen denkt, denkt men al snel aan de gaswinning. Een dossier dat bij veel van onze inwoners nog iedere dag veel leed veroorzaakt en waarmee de gemeente dag in dag uit bezig is om het voor deze inwoners tot een goed einde te brengen. Om uiteindelijk de geschiedenis van fossiele brandstof achter ons te kunnen laten, is de energietransitie naar groene, hernieuwbare energie van het grootste belang. En daarom heeft Groningen de ambitie om dé energiehoofdstad van Noordwest-Europa te worden, door in te zetten op de versterking van infrastructuur en te bouwen aan unieke, innovatieve energietransitieprojecten. En dit is niet onopgemerkt gebleven. Inmiddels noemt Eurocommissaris Timmermans Groningen ook specifiek als dé regio waar waterstof kansen biedt. En vanuit de gedachte 'practice what you preach': **we hebben al meerdere waterstofvoertuigen rijden, zoals een aantal vuilniswagens en het gehele wagenpark van de gemeente Groningen rijdt binnenkort op waterstof.** De eigenzinnigheid en daadkracht blijkt ook uit deze inzending. Het is niets voor Groningers om zichzelf op

de voorgrond te plaatsen. Dit jaar hebben we echter besloten over dit bezwaar heen te stappen.

Het is goed voor de inwoners en de gemeentelijke organisatie om aan de rest van Nederland te laten zien

waar we voor staan en wat we goed doen. Want het delen van wat wij doen en belangrijk vinden, kan deze dossiers een stap verder helpen, zo is onze gedachte. Daarom hebben we – ondanks dat we op het moment van schrijven nog volop in de Corona crisis zitten – besloten om mee te doen aan deze positieve, mooie verkiezing. Daarbij goed om te vermelden: sommige van de voorbeelden die we noemen staan door Corona tijdelijk op pauze of vinden doorgang in andere vorm (denk bijvoorbeeld aan voorbeelden in de culturele sector). We willen ze echter wel met u delen omdat ze Groningen definiëren. En als het virus dit toestaat zullen we de komende maanden weer steeds meer zaken opstarten.

Deze inzending is tot stand gekomen door de jonge ambtenaren van de gemeente de vrije hand te geven. Ze hebben alle vrijheid gekregen om hun eigen inzending te maken. Dit past bij Groningen: niet top down de formele lijnen gebruiken om zoiets voor elkaar te krijgen, maar gebruik maken van de plekken waar de energie zit. De jonge ambtenaren, verenigd in Jongeren Netwerk Groningen (JNG) hebben een groot informeel netwerk, zijn enthousiast en durven anders naar zaken te kijken. Vandaar dat zij voor ons de perfecte partij zijn voor deze verkiezing.

Gemeentesecretaris gemeente Groningen

U vindt hier een inzending met ons verhaal, feiten en cijfers en mooie voorbeelden, maar ook met volop ruimte voor gesprekken met betrokkenen. **En dus een inzending die helemaal past bij de Groningse mentaliteit en haar verhaal.**

1. EEN DUIDELIJK PROFIEL

Criteria: Onderscheidend vermogen, uniciteit, uniek profiel

De gemeente Groningen vervult een belangrijke centrumfunctie voor de eigen inwoners en de omliggende regio, met ruim 27.000 banen alleen al in de binnenstad en zo'n 24 miljoen bezoekers per jaar. De rol van Groningen als economische motor van het Noorden is sterk. Daarnaast is Groningen met een gemiddelde leeftijd van 36 jaar een jonge gemeente (bron: CBS 2017), met ruim 45.000 studenten, werkend en studerend op de Campus Groningen (de Campus bevat drie kennisinstellingen: Rijksuniversiteit Groningen, Universitair Medisch Centrum Groningen en de Hanzehogeschool). Maar aan de andere kant zien we inwoners die het zwaar hebben, lastig passend werk kunnen vinden en moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen. Een groeiend aantal gezinnen leeft op of onder de armoedegrens en problematische schulden nemen toe. Het tegengaan van de toenemende tweedeling is het speerpunt van onze gemeente en ook zeker een uitdaging voor de komende jaren. Zo zijn we een nieuw werkprogramma aan het ontwikkelen dat uitgaat van positief, individueel maatwerk om mensen naar werk te begeleiden en creëren we basisbanen: maatschappelijk belangrijk werk voor een fatsoenlijk loon.

De gemeente Groningen heeft een bepalende rol in regionale ontwikkelingen en fungeert daardoor als partij die andere spelers bij elkaar kan brengen. En dit alles doen we op onze eigenzinnige manier waarbij we verder kijken dan gemeentegrenzen en eigenbelangen. Dit doen we bijvoorbeeld op het gebied van digitale economie.

DIGITALE ECONOMIE

Naast het ondersteunen van ondernemers en kennisinstellingen, treden we op als initiator en facilitator. We verbinden actief nieuwe bedrijvigheid binnen en buiten de gemeente die aansluit bij de behoefte op digitaal vlak. Zo is begin 2017 het project Groningen Digital City (GDC) en de 'Digital Office Groningen' gestart. Dit samenwerkingsproject van gemeente, bedrijven en onderwijsinstellingen agendeerde het belang van de digitale economie en stimuleerde partijen om gezamenlijk projecten te ontwikkelen, zoals bijvoorbeeld het bestrijden van de mismatch op de arbeidsmarkt. Dit programma heeft geleid tot een forse versnelling van projecten ter versterking van de digitale economie. **"Samenwerking tussen overheden, publieke organisaties en commerciële bedrijven kan een grote toegevoegde waarde creëren."** – Fred Hassert, voorzitter, Samenwerking Noord. Groningen heeft ook een levendig en actief startup ecosysteem, met ieder jaar tussen vijf en tien ondernemingen in de lijst met snelst groeiende bedrijven van Nederland (bron: Deloitte Fast 50). Gemeente Groningen zet zich, samen met de Provincie Groningen, in voor een sterker startup ecosysteem met het programma Founded in Groningen. Founded verbindt op neutrale wijze, ondersteunt en inspireert. Dit doen we niet alleen, maar samen met startups, organisaties en andere partners in de regio. In het najaar van 2020 start de derde editie van Startup in Residence. Met dit programma stelt de gemeente Groningen zich op als eerste klant en vindt een innovatieve aanbesteding plaats. We hebben Startup in Residence al zo ver doorontwikkeld dat het programma van de derde editie opgeschaald is naar Noord-Nederland en verschillende publieke organisaties, want samen bereiken we meer.

STADJERSPAS

De Stadjerspas biedt inwoners de kans om specifieke diensten die door de overheid gesubsidieerd worden, af te nemen. Het unieke is dat op deze pas voorgeprogrammeerd is waar het (digitale) geld aan kan worden uitgegeven, op basis van Blockchain technologie. Dit maakt de administratieve en financiële interacties tussen de burger en de overheid veel eenvoudiger. De Stadjerspas was de eerste werkende pas voor inwoners in Nederland gebaseerd op deze Blockchain technologie. Als organisatie hebben we een flexibele en open houding en werken we van buiten naar binnen. We tonen daadkracht in de zaken die we oppakken en weten die bijna altijd tot een goed einde te brengen.

We zijn niet bang om te experimenteren en continu te verbeteren. Wanneer er een project of opdracht snel opgepakt moet worden, organiseren we het desnoods buiten de staande organisatie om, maken we de beslisslijnen kort en spelen we personeel vrij, om zo snelheid te genereren – onze reactieve daadkracht. Een mooi voorbeeld hier van is het programma Virtueel Groningen.

VIRTUEEL GRONINGEN

Het programma Virtueel Groningen innoveert onze digitale dienstverlening, waarbij we als een katalysator toewerken naar moderne interactie met onze inwoners. Hiervoor gebruiken we 21e-eeuwse middelen en vaardigheden en durven we te experimenteren. De aanpak van Virtueel Groningen werkt, al twee jaar op rij ontvangen we voor verschillende projecten subsidies uit het Innovatiebudget NLDigiBeter van Binnenlandse Zaken. Programmamanager Allard Swart vertelt: **"Bij al onze projecten staat de inwoner centraal. Combineer dit met een mentaliteit van denken in kansen en mogelijkheden en je creëert overal meerwaarde voor je inwoners, of het nou gaat om het aanvragen van een parkeervergunning, minimaondersteuning of digitale burgerparticipatie."** Bij Virtueel Groningen liggen democratie en dienstverlening steeds dichterbij elkaar. We beseffen dat verandering constant is en daarmee een gegeven. We creëren op deze manier binnen afzienbare tijd merkbare verbeteringen. Innovatie is daarmee een basishouding geworden voor vernieuwing van het publiek domein. Binnen onze organisatie staat de menselijke maat centraal en ligt de focus volledig op de meerwaarde die een initiatief

genereert voor ondernemers of inwoners. Hierbij wordt geëxperimenteerd, worden nieuwe technologieën uitgeprobeerd, fouten gemaakt, lessen geleerd en oplossingen schaalbaar gemaakt. Door medewerkers in wisselende coalities te laten samenwerken aan uiteenlopende opdrachten neemt de interne mobiliteit toe en is de wisselwerking tussen domeinen en organisaties groot en vanzelfsprekend. Zowel binnen als buiten de organisatie werken medewerkers samen binnen netwerken, met elkaar, met ketenpartners, kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Een community van inwoners en ondernemers uit alle delen van de stad denkt continu mee met de gemeente over nieuwe ontwikkelingen en is richtinggevend bij het bepalen van de prioriteiten.

Criteria: Waar we voor staan (missiegedrevenheid)

Gezamenlijk werken we aan een sociale, groene, sterke en gezonde samenleving.

Wat we willen bereiken is vertaald in vijf sporen. Deze zijn terug te vinden in ons huidige coalitieakkoord:

- **We zetten ons in voor een gezonde bevolking in een gezonde stad en gezonde dorpen. En hebben oog voor de kwetsbaren in de samenleving.** We willen op weg naar een armoedevrije generatie: samen met bewoners, organisaties, bedrijfsleven en anderen de overdracht van armoede van ouder op kind doorbreken. Ieder kind verdient dezelfde kansen in het leven.
- **De aantrekkelijkheid van de binnenstad, de wijken en de dorpen is gebaat bij voldoende openbare ruimte.** Om dit te waarborgen nemen we het gebruik van de openbare ruimte kritisch onder de loep. Het terugdringen van auto- en fietsparkeren en uitstallingen in de openbare ruimte betekent meer ruimte voor groen, sporten, spelen en ontmoeten en levert zo een positieve bijdrage aan de gezondheid.
- **Niet iedereen profiteert van het gunstig economisch tij. Een grote groep mensen neemt niet deel aan de arbeidsmarkt en kan niet in een eigen inkomen voorzien (in 2019 telde Groningen 15.910 werklozen, bron: Gronometer).** We willen onze bewoners in staat stellen een negatieve spiraal van armoede te doorbreken en isolement voorkomen, voor zichzelf en voor hun kinderen. Talentontwikkeling en activering van mensen naar een vorm van werk zijn daarom speerpunten.
- **Onze regio heeft als geen ander de prijs betaald voor de jarenlange intensieve gaswinning.** Wij willen voorop lopen in de energietransitie, in 2035 CO₂-neutraal zijn en de eerste aardgasvrije gemeente van Nederland worden. Wij gebruiken de noodzakelijke energietransitie als motor voor vernieuwing, versterking en herstel van onze wijken en dorpen.
- **Om deze ambities waar te maken is het van belang dat onze voorzieningen van goede kwaliteit zijn en blijven en dat we de groei van de gemeente kunnen opvangen.** Daarom investeren we bijvoorbeeld in sport en cultuur, onderwijshuisvesting, woningbouwontwikkeling en bereikbaarheid. Wie Groningen zegt, zegt onderwijs. We blijven ons inzetten voor het beste onderwijs voor onze kinderen. Groningen als kennisstad

levert een belangrijke bijdrage aan onder meer de economische ontwikkeling en de internationalisering.

SAMEN WERKEN AAN DEZELFDE MISSIE

De bovengenoemde sporen zijn een leidraad voor onze directies en zijn terug te vinden in de agenda's van de verschillende directies.

We zijn tenslotte een gemeente, een organisatie. De gemeente Groningen is een diverse organisatie met verschillende taken, maar een ding is voor elke directie belangrijk: we zijn er voor de bewoners van de gemeente. En dat doen we allemaal vanuit onze eigen expertise. Werken aan een maatschappelijke opgave is ook wat veel collega's drijft, **"Het verschil maken en werken aan een mooiere, inclusievere, goed draaiende stad met gelukkige inwoners, is een dankbaar gegeven"**, (bron citaat: anoniem intern onderzoek onder jongeren door het Jongerenennetwerk).

Vanuit elke directie wordt vanuit de eigen expertise een eigen invulling aan de sporen gegeven. Een voorbeeld hiervan is het spoor van de energietransitie. Vanuit economische zaken kijken we naar mogelijkheden waar bedrijven en regionale overheden in gezamenlijkheid optrekken om investeringen (financiering en subsidies) naar de regio te krijgen en om randvoorwaarden als het aanbod van kwalitatief hoogwaardig en kwantitatief voldoende arbeid en de kennisinfrastructuur op orde te krijgen. Bij Stadsbeheer zie je dat terug in een groot aantal waterstofauto's en een circulariteitshub. Stadsontwikkeling heeft een energieprogramma dat focust op energie-neutrale oplossingen en het maken van wijkenergieplannen. Samen met bewoners en andere partners maken we in een maatschappelijk akkoord verdere afspraken over het samenbrengen van sociale opgaven in relatie tot wonen, verduurzamen en vergroenen. De aanpak van de energietransitie en wijkvernieuwing levert banen op waar directie Werk en Participatie zich dan weer op focust. En zo geeft elke directie zijn eigen invulling aan de overkoepelende missie.

i4SOCIAAL

De gemeente Groningen startte met de gemeenten Enschede, Deventer, Zwolle en Dimpact het project i4sociaal. **i4sociaal staat voor innovatie, inspiratie, interactie en inwoner.** De insteek is om inhoud te geven aan de transformatie binnen het sociaal domein door de inwoner

radicaal centraal te stellen. We zagen dat de huidige informatievoorziening niet aansloot bij de ambities van de gemeenten en de eisen die inwoners tegenwoordig aan digitale dienstverlening stellen. We zijn te sterk afhankelijk van grote leveranciers en zitten vast in verkokerde applicaties die onze werkwijze bepalen in plaats van andersom. Daarom zijn we twee jaar geleden dit experiment gestart dat gericht is op interactie met onze inwoners. Het resultaat: alle informatie op één plek, makkelijk doorzoekbaar en dienstverlening op maat. Dit hebben we samen gedaan met inwoners en professionals. Voorbeelden zijn het versimpelen van aanvraagprocessen en proactieve dienstverlening. In 2018 telde Groningen 15.900 minima huishoudens (bron: IOS Groningen). Kinderen opgroeïend in een minimagezin hoeven de laptopregeling bijvoorbeeld niet meer zelf aan te vragen bij de gemeente, deze krijgen zij automatisch toegekend per brief. Dit kan omdat de gemeente de rechthebbende inwoners van inkomensondersteunende regelingen in beeld heeft op basis van al bekende gegevens. Door het aanvraagproces om te buigen naar een toekenningsproces, versnellen we deze en verminderen we overheadkosten. **“De samenwerking is een succes en inmiddels uitgebreid met meer gemeenten. Onze ideeën zijn niet uniek. Maar wat ons wel uniek maakt, is dat we deze stap hebben gezet. Wij hebben het aangedurfd om in het diepe te springen. We hebben in dat traject veel geleerd, kennis gedeeld, kosten bespaard door niet alles dubbel te doen [...].”** – Gerke Bos, strategisch informatiemanager.

2. KRACHTIGE ORGANISATIE

Criteria: De basis op orde, leervermogen en veerkracht

Ruim een jaar geleden kreeg de gemeente Groningen te maken met een enorme, structurele bezuinigingsopgave van miljoenen euro's. Hier werd gelijk op geacteerd door de volledige organisatie. Er werd een groep van verschillende specialisten bij elkaar geroepen, met als taak te zoeken naar de schaarse posities waar nog enigszins kon worden bezuinigd. Dit was lastig omdat we eerder ook al de nodige bezuinigingen voor onze keuzes hadden gekregen. Daarnaast werd er een groep jonge ambtenaren betrokken bij dit project, die met hun frisse blik voor nieuwe inzichten zorgde en ondertussen waardevolle ervaring op konden doen bij zo'n belangrijk kernproces. Dat we een sluitende begroting hebben weten te realiseren in deze lastige tijd laat zien dat deze benadering werkt, dat we veerkrachtig zijn en dat we weten van aanpakken.

Doordat de gemeente Groningen bestaat uit zeventien verschillende directies, ligt het gevaar van langs elkaar heen werken en ongewilde bureaucratie op de loer. Daarom is het van belang dat er ook onderling en informeel contact onderhouden wordt. Dit gebeurt natuurlijk in de dagelijkse werkzaamheden, maar we hebben ook verschillende netwerken waar collega's de mogelijkheid hebben eens verder te kijken dan hun eigen directie (Vrouwennetwerk, Jongerenetwerk, 55+ netwerk).

Zo organiseert het Jongerenetwerk meerdere keren per maand activiteiten op het gebied van persoonlijke en professionele ontwikkeling, netwerk en sport. Een leuke en populaire manier voor de 700 36-minners om

elkaar te ontmoeten. Naast vriendschappen leveren deze netwerken ook doorgroeikansen en carrièremogelijkheden op.

De gemeente zet in op verjonging van de organisatie door onder andere het traineeprogramma. **“Van de trainees blijft 74% bij de gemeente Groningen en 95% vindt een vervolgbaan”, zegt coördinator traineeprogramma Karin van de Watering. “Alle trainees geven aan dat ze hebben geleerd hoe de gemeentelijke organisatie denkt. Ze hebben de drive van de organisatie leren kennen. Onze trainees zijn steeds bereid gebleken ons van feedback te voorzien. Dat wil niet zeggen dat we al hun ideeën kunnen honoreren. We zijn een politieke organisatie, soms heeft een project daardoor een grillig verloop. We koesteren hun onbevangen ideeën en zetten er de realiteit van de organisatie tegenover. Als jonge professional leer je omgaan met teleurstelling, daar groei je van.” “Het doel is dan ook om jongeren kennis te laten maken met de organisatie zodat ze zelf uitvinden of het bij hun past. Daarnaast willen we natuurlijk jong talent aantrekken als organisatie, in een stad dat hier veel van te bieden heeft.”** Zo geeft oud-trainee Hessel Luxen aan: **“Ik heb altijd al een bovengemiddelde belangstelling voor de overheid gehad. Zonder het traineeprogramma was het lastig geworden om als starter bij de gemeente Groningen binnen te komen. Vanuit het traineeprogramma ben ik nu als bestuursadviseur aan het werk bij de gemeente Groningen.”**

Op het gebied van opleiding organiseerden we altijd de opleidingsweek, een week die volledig in het teken stond van inspiratie opdoen en nieuwe vaardigheden leren. Door bezuinigingen was dit helaas niet meer mogelijk, maar dit heeft de afdeling Opleidingen opgelost door het hele jaar door verschillende cursussen aan te bieden. Deze variëren van praktische vaardigheden, zoals de cursussen snellezen, Excel voor gevorderden of projectmanagement, tot cursussen die pogen te helpen bij de grotere vragen, zoals: wat wil ik nog uit mijn loopbaan halen en hoe neem ik hier zelf regie in? De interne mobiliteitsmanagers van HRM staan klaar voor elke collega die moet of wil veranderen van functie of die gewoon nieuwsgierig is naar de mogelijkheden. Daarnaast besteden onze medewerkers gemiddeld €1126 aan opleidingen per

jaar, wat hoger ligt dan het gemiddelde bij Nederlandse gemeenten (€1052, Vensters voor bedrijfsvoering, Personeelsmonitor 2019).

We hebben sinds drie maanden een nieuw gekozen OR met 21 medewerkers, die zich samen met de gemeentesecretaris bekommert om het belang van de werknemer, zonder dat het ten koste gaat van de organisatie. Dat dit leeft binnen de organisatie is te zien aan de hoge verkiezingsopkomst (55%). Om de kosten te drukken en het eigen personeel zoveel mogelijk regie en vertrouwen te geven, is in 2019 de externe inhuur verminderd. In 2019 was de externe inhuur 14,6% van de loonsom, wat bij vergelijkbare gemeenten (>100.000 inwoners) op 18,8% lag (Vensters voor bedrijfsvoering, Personeelsmonitor 2019). Deze cijfers worden mede mogelijk gemaakt door het Shared Service Center (SSC) van de gemeente. Alle directies worden op het gebied van HRM, Financiën, Inkoop en IT ondersteund door het SSC. Door dit centraal te organiseren, zijn veel personeelskosten bespaard ten opzichte van de oude situatie, waar iedere directie haar eigen ondersteuning had.

EXPERIMENTEREN, OOK OP DE BELANGRIJKE DOSSIERS

Als gemeente durven én willen we breder kijken om onze inwoner, leefomgeving en organisatie verder te brengen. De gemeente Groningen biedt een vangnet aan mensen die geen werk vinden, te weinig geld hebben om van te leven of in een problematische situatie terecht zijn geraakt. Alle inwoners moeten immers kunnen meedoen in de maatschappij. Ook op deze dossiers is er de ruimte voor experimenten, en wordt dit positief gestimuleerd door onze concerndirectie. Tevens biedt de gemeente een springplank om kennisinstellingen, ondernemers, studenten en inwoners uit te dagen om met mooie ideeën te komen (en uit te werken) om onze leefomgeving groen, gezellig, bruisend en economisch aantrekkelijk te maken.

Zo experimenteren we op het belangrijke thema mobiliteit door samen met Provincie Groningen en Hardt Hyperloop het Europese hyperloop testcentrum te realiseren op het bedrijventerrein aan de noordzijde van Meerstad in Groningen. Met een topsnelheid van 1000 kilometer per uur is dit hét vervoersmiddel van de toekomst. Hieronder nog een aantal voorbeelden waaruit blijkt dat we niet terugschrikken voor innovatie en experimenten.

SERIOUS GAMING

De gemeente Groningen startte in samenwerking met NHL Stenden Hogeschool een proef om de financiële inzichten en het zelfvertrouwen van inwoners met geldproblemen te vergroten door serious gaming in te zetten als coachings- en interventietool. Met de pilot hopen we minder recidive en/of eerdere uitstroom te bereiken voor mensen met schulden én een preventieve tool in te zetten in de wijken. Uitgangspunt was het ontwikkelen van een instrument waardoor de speler inzicht krijgt, de regie heeft en zelf tot actie over gaat. De pilot richt zich op 'lerenderwijs' methodieken ontwikkelen. Tijdens de gehele looptijd van de pilot laten we onderzoek doen naar de effecten. In de loop van 2020 wordt duidelijk wat de resultaten zijn en of deze methode structureel wordt ingezet. Met de gemeente Rotterdam wisselen we kennis uit op het gebied van serious gaming binnen het sociaal domein.

“Vanuit het lectoraat Serious Gaming van de NHL Stenden Hogeschool zetten wij graag onze kennis in om maatschappelijke problemen vanuit een nieuw perspectief te benaderen. Het inzetten van simulaties binnen het sociaal domein was een unieke kans om de kennis van overheid en onderwijs bij elkaar te brengen en te experimenteren met nieuwe technieken. Het resultaat is een methodiek die deelnemers in hun kracht zet door ze uit de bedrukkende realiteit te halen en in gesimuleerde omgeving de vaardigheden aan te leren die ze in de praktijk kunnen inzetten. Deelnemers krijgen hierin zelf de regie en de vrijheid om in een gecontroleerde omgeving fouten te maken en leerzame ervaringen op te doen. De hieruit ontwikkelde kennis laten wij terugkomen in het onderwijs dat wij onze studenten bieden.” – Steven de Rooij, senior onderzoeker en docent NHL Stenden Hogeschool.

MOBILITY MENTORING

Inzichten uit de hersenwetenschap laten zien dat chronische stress door schulden en armoede de 'bedrading' van ons brein verandert. Dat beïnvloedt het geheugen negatief en maakt dat mensen geen overzicht kunnen krijgen en niet goed meer in staat zijn om doelgericht en probleemoplossend te handelen. De Amerikaanse social work-organisatie EMPATH ontwikkelde in nauwe samenwerking met Harvard University, een aanpak die uitgaat van Mobility Mentoring. Deze aanpak combineert het onderwerp armoede met de laatste inzichten vanuit de hersenwetenschap over de effecten van schaarste en armoede en de ontwikkelbaarheid van hersenfuncties. De gemeente Groningen heeft ervoor gekozen om deze methodiek uit te rollen binnen haar dienstverlening. Vanaf het begin wordt de samenwerking met de wijkteams nadrukkelijk opgezocht. Er zijn een aantal pilots ingericht, waarbij we ons in één pilot richten op Mobility Mentoring in gezinnen in de wijken Beijum en Lewenborg (Kansrijk Oost).

“Ik deed mee aan Kansrijk Oost waar de vraag ‘wat wil jij’ centraal staat. ‘Dat had jaren niemand gevraagd en het was best een lastige in het begin. Maar mede dankzij Mobility Mentoring voelde ik mijn kracht terug komen op alle fronten. Problemen wegwerken, doelen stellen, aan mijn toekomst bouwen. Want ik wist na een tijdje heel goed wat ik wilde. Toen we het over werk hadden, een belangrijk doel voor mij, vroeg ze mij: ‘wie was jij ooit?’ Toen kwam het weer terug, ik

was ooit, 20 jaar geleden, bedrijfsleider en het leek wel alsof ik dat zelf alweer helemaal vergeten was. Ze liet mij testen en ik bleek MBO 4 niveau te hebben. Nu doe ik een MBO opleiding in het Sociaal Domein en loop ik stage bij een WIJ Team. Mijn toekomst ligt open, ik ga mijn droombaan vinden en anderen helpen. Doorgeven wat ik zelf bereikt heb: weer in jezelf gaan geloven.” – *Jessie Hooper, inwoner gemeente Groningen en deelnemer Kansrijk Oost*

WATERSTOF

Het gemeentelijk wagenpark heeft steeds meer verschillende voertuigen die op waterstof rijden. Dat past bij onze ambitie om in 2035 energieneutraal te zijn: 100% duurzame energie te gebruiken en geen CO2 meer uit te stoten. De wagens kunnen de schone brandstof tanken bij het afvalbrengstation aan de Duinkerkenstraat. De waterstof die we gebruiken is echt groen, omdat deze wordt opgewekt uit groene energie afkomstig van zonnepanelen die op een oude vuilstort zijn geplaatst. We hebben een streetscooter, vuilniswagens, een veegwagen, twee personenauto's, een bestelauto en pendelbusjes op waterstof rondrijden. Groningen is daarmee koploper in Nederland. *Wethouder Glimina Chakor: “We zien waterstof als de brandstof voor de toekomst: het is betaalbaar, schoon en innovatief.”* Tanken van waterstof gaat een stuk sneller dan het opladen van een batterij. Daarom is het volgens collega Gerrit Griffioen van Stadsbeheer de toekomst: **“Het gaat er naar toe dat we 100% emissievrij vervoer en transport krijgen binnen de gemeente.”** Gerrit verwacht dat de komende jaren steeds meer van dit soort wagens rond gaan rijden. De techniek wordt steeds beter, het tanken sneller. Nu kan het nog alleen op ons eigen terrein, maar de verwachting is dat er binnenkort ook commerciële tankstations komen met een waterstofpomp. **“Het is belangrijk voor een overheid om het voorbeeld te geven, om mensen uit te dagen. Als wij er niet in geloven, gaat ook het bedrijfsleven niet om. We zijn verantwoordelijk voor de gezondheid en luchtkwaliteit. De overheid moet het voortouw nemen, dan volgen anderen zeker.”**

Gerard Lich bedient de hijsarm van de rood glimmende waterstof vuilniswagens. **“Dat werkt net zo als bij andere wagens.”** Hij is trots op de nieuwe waterstofvoertuigen. Samen met zijn collega zorgt hij dat de vuilniswagen keurig gepoetst blijft: **“Het is de toekomst, dat is een ding wat zeker is. Ze willen diesel er toch uit hebben. Dus wat dat betreft, ik vind het ideaal.”** Daarnaast kunnen ook gebouwen door middel van waterstof worden verwarmd, waar we in Groningen ook mee bezig zijn. De waterstof wordt op locatie geproduceerd en direct gebruikt. Het hoeft dus niet onder hoge druk opgeslagen te worden en is daarmee volgens producent Tieluk veiliger dan aardgas. De benodigde elektriciteit hiervoor wordt duurzaam opgewekt door zonnepanelen op het dak van het gebouw aan de Duinkerkenstraat. De nieuwe verwarmingsinstallatie zorgt voor een besparing van 30% op het aardgasgebruik.

BESCHUT WERK IN HUIS GEORGANISEERD

Niet alleen durft de gemeente Groningen te experimenteren op de belangrijke dossiers, ook behouden we datgene wat al jaren goed werkt. Dat we daar de organisatiekracht voor hebben blijkt uit een heel belangrijk dossier, het beschut werk. Beschut werk betekent dat je werkt in een beschermde werkomgeving met

aanpassingen en veel begeleiding. De gemeente heeft dit onder de naam *lederz* als zelfstandige directie intern georganiseerd, in tegenstelling tot veel gemeenten waar het “beschut bedrijf” losgekoppeld is van de gemeentelijke organisatie. Doordat zowel het beschut bedrijf als de directie die iedereen helpt bij het vinden van werk (de directie werk) onderdeel zijn van de gemeentelijke organisatie zijn de lijntjes kort en bestaat er veel uitwisseling. Zo kunnen alle inwoners van de gemeente Groningen gebruik maken van de infrastructuur van *lederz* om aan hun werknemersvaardigheden te werken, niet alleen de mensen die op basis van hun indicatie daarvoor in aanmerking komen. Daarnaast streven we intern als gemeente ook naar diversiteit in ons medewerkersbestand. Er worden dan ook veel medewerkers vanuit *lederz* gedetacheerd in de gemeentelijke organisatie. Kortom; de gemeente durft op een geheel eigen, nuchtere, doortastende manier in te zetten op vernieuwende projecten om de stad voor haar inwoners nóg een beetje mooier te maken

3. DUIDELIJK MAATSCHAPPELIJK RESULTAAT

Criteria: Effectiviteit en maatschappelijke betrokkenheid

Hierboven heeft u kennis gemaakt met verscheidene voorbeelden met maatschappelijke impact. Dit is in onze ogen de beste manier om onze effectiviteit en maatschappelijke betrokkenheid te laten zien, daarom delen we hier nog een aantal voorbeelden uit de praktijk.

GEBIEDSGERICHT WERKEN: SAMEN AAN ZET IN DE WIJK

De gemeente Groningen werkt gebiedsgericht. Dit is de manier waarop de gemeente integraal samenwerkt aan de wijk- en gebiedsopgaven en aan de verschillende vormen van zeggenschap en betrokkenheid van bewoners. De kracht van gebiedsgericht werken zit 'm erin dat de leefwereld van mensen en de wereld van beleid en organisaties worden verbonden. Achter alle grote en kleine verhalen en initiatieven uit de wijk liggen vraagstukken over ontmoeting en samenleven, gezondheid, omgaan met armoede of leefbaarheid. Al die initiatieven uit de buurten en wijken samen, maken onze gemeente.

“Bewoners bepalen nu zelf waaraan we het gemeentelijke geld uitgeven”, aldus de wijkwethouder Paul de Rook van stadsdeel West. De verschillende wijken in dit stadsdeel stellen een Wijktop samen. Hier gaat het over de wensen van bewoners voor hun wijk of ideeën die een aanvulling kunnen zijn op de reguliere taken van de gemeente. Hiermee zijn de bewoners aan zet en hebben de ambtenaren en de wijkwethouder een meer faciliterende rol. Iedere wijk heeft een wijkbudget van drie euro per inwoner, dat de afgelopen jaren ingezet is voor bijvoorbeeld lantaarnpalen op zonne-energie bij een onverlicht fietspad en de herinrichting van tennisclub LTC met faciliteiten voor de recreatieplas die naast de tennisbaan zit.

Daarnaast zijn we in onze gemeente in 2017 gestart met vijf democratische experimenten, waarvan de Wijkdeal de Wijert er een is. De Wijkdeal is een samenwerkingsafspraken tussen bewoners, ondernemers, scholen, woningcorporaties, de gemeente en andere organisaties die belangrijk zijn voor de wijk. De inzet is om samen te blijven werken aan de toekomst van de wijk. Binnen de wijkdeal wordt er samengewerkt op basis van vijf thema's. **“Bijna iedere suggestie is inpasbaar binnen de genoemde thema's, dus waarom zou je als bewoner, professional of organisatie goede ideeën niet delen? Eerst zien en dan geloven is hiermee verleden tijd.”** Theo de Groot & Janet Postma, samenlevings-opbouwwerker & Koploper van de Wijkdeal. Deze wijkdeal is kortgeleden geëvalueerd. Hier komt onder andere uit dat het blijvend investeren in de samenwerking tussen deelnemers aan de Wijkdeal voor succes zorgt. Één van de bewoners van de Wijert over de wijkdeal: **“De Wijkdeal is één van de pijlers van mijn leven.”**

WONINGBOUWONTWIKKELINGEN EBBINGEKWARTIER

Van gebiedsgericht werken naar wonen is een kleine stap. Groningen is een van de landelijke koplopers als het gaat om het bijbouwen van woningen. Zo zijn er alleen al het afgelopen jaar ongeveer 1800 woningen gebouwd en staan er voor dit jaar nog eens 2456 nieuwe huizen in de planning. Daarmee loopt onze gemeente in absolute aantallen landelijk voorop (bron: CBS). Een mooi voorbeeld van deze ontwikkelingen is het Ebbingekwartier. Op het voormalige fabrieksterrein vlak bij het hart van de stad is een nieuwe woonwijk in ontwikkeling. De gemeente heeft een binnenstedelijk milieu gecreëerd waarin wonen en andere functies samen komen. Door slimme oplossingen, zoals het plaatsen van een ondergrondse parkeergarage zorgt de gemeente ervoor dat kinderen veilig op straat kunnen spelen en wordt de unieke sfeer van hofjes van de aangrenzende Hortusbuurt doorgetrokken. Creativiteit en innovatie zijn hier overal zichtbaar: van het culturele woon- en werkcomplex Het Paleis met bedrijfsruimtes voor startende ondernemers tot de culturele hotspot DOT Groningen, met naastgelegen stadsstrand.

GEZOND & GELUKKIG GRONINGEN

De gemeente spant zich samen met partners in om gezond leven en gezond ouder worden in de gemeente mogelijk te maken. We streven naar meer gezonde levensjaren en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Dit doen we vanuit zes kernwaarden: actief burgerschap, bereikbaar groen, actief ontspannen, gezond verplaatsen, gezond bouwen en gezonde voeding. De beweging naar een gezondere gemeente begint bij

onszelf en onze partners. Zo realiseerden we de eerste rookvrije zones van Nederland bij het UMCG, HBO- en MBO-locaties en de gemeentelijke kantoren. Met PR-campagnes en de Healthy Ageing week proberen we ook de communicatie over een gezonde levensstijl positief te beïnvloeden. Cijfers tonen aan dat we in de gemeente Groningen graag met onze fiets reizen: 33% van onze verplaatsingen van/in/naar onze gemeente gaat per fiets (tegenover 27% landelijk). Daarnaast zijn onze inwoners sportief, 59% sport wekelijks en 60% voldoet aan de richtlijn voor norm gezond bewegen (tegenover 51,2% en 49,1% landelijk).

DUURZAAM GRONINGEN

De stad Groningen groeit flink: over 10-15 jaar is het aantal inwoners waarschijnlijk toegenomen tot 250.000, bijna 20% meer dan nu. Dat vraagt om een gerichte en duurzame aanpak om de groei te kunnen faciliteren. Eén van de thema's is het versnellen van de energietransitie. Sneller dan de doelstelling van het Rijk om in 2050 woningen energieneutraal te hebben: wij gaan voor 2035. Binnen de stad krijgt elke wijk zijn eigen maatwerkoplossing. Dat wil zeggen dat bij de ene wijk beter full electric (100% stroom) past en bij de andere wijk een warmtenet de oplossing is. In elke straat wordt dit vervolgens per voordeur uitgewerkt. Samen met de bewoners natuurlijk, want als gebruiker moeten zij hun huis ook van binnen klaarmaken voor deze transitie. De gemeente steekt hierbij de helpende hand toe. Daarnaast vormt emissieloze stadsdistributie de opmaat naar een emissieloze binnenstad in 2035. Nieuwbouw wordt per definitie energieneutraal en gasloos gebouwd. De Zernike campus wordt de kennislocatie voor nieuwe energieconcepten en het Suikerunieterrein is dé locatie om dit vervolgens uit te rollen. Op de plek van de voormalige suikerfabriek zal over enkele jaren een van de grootste, en meest duurzame, nieuwe woonwijken van Groningen verrijzen. Tot die tijd biedt het terrein ruimte aan creatieve ondernemers die de rol van duurzame pionier vervullen.

Bij de buurtgerichte aanpak om onafhankelijk te worden van aardgas past ook het 'Energienet Groningen'. Dit loket vormt hét startpunt voor inwoners met vragen over energie besparen in de woning en het opwekken van duurzame energie; individueel of in coöperatie met andere particulieren. Ook onze eigen Stadsbeheerders zitten niet stil.

Naast het stap voor stap vervangen van het wagenpark in 2019 (zie kopje Waterstof) is een proef gehouden met het verwarmen van gemeentelijke gebouwen met een waterstofinstallatie. Dit jaar schaffen we 128 emissieloze dienstauto's aan.

En ook op het gebied van klimaatadaptatie zijn we volop bezig. In samenwerking met buurtbewoners vergroenen we de buurt. We organiseren speciale acties: steen eruit plant erin, geven subsidie voor groene daken, korting op de aanschaf van een regenton, maken de aanleg van moestuinen in de stadse omgeving mogelijk en geven ruimte aan boomtuinprojecten en de aanleg van geveltuinen. René Notenbomer uit Helpman nam het initiatief om 126 garageboxen te voorzien van een groen dak. Samen met zijn buurtgenoten en met hulp van een gemeentelijke subsidie gaan ze aan de slag om in totaal 2100 vierkante meter dakoppervlak te vergroenen. **“Een groen dak ligt er in een ochtend en de kosten vallen mee. Met de subsidie van de gemeente betalen wij nog niet eens de helft van de kosten!”**, zo vertelt René trots. **“Als gemeente hebben we de opgave om de hoeveelheid groen in onze gemeente fors te laten toenemen”**, zegt beleidsmedewerker Marc Remijn. **“Met onze Uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Groningen en ons Groenplan Vitamine G werken we daar hard aan. Met hulp en inzet van onze inwoners kunnen we de omgeving groener maken. Groene initiatiefnemers zoals René zijn daarbij onmisbaar.”**

CULTUREEL GRONINGEN

“Het kan theater zijn, het kunnen dansvoorstellingen zijn, maar het kan ook muziek zijn. Zolang ze maar door de wijk bedacht zijn, en ook over de wijk gaan”, aldus Karin Noeken, de regisseur van *‘De Wijk, de Wereld’*. Bij deze theatervoorstelling wordt de Groningse Stadsschouwburg voor even van de wijkbewoners van Selwerd/Paddepoel (2018), Korrewegwijk/de Hoogte (2019) en Beijum (augustus 2020). Een bijzondere voorstelling waarbij je geleid wordt door alle hoeken (de orkestbak, kleedkamers, foyer en podium) van de Stadsschouwburg en verhalen hoort vanuit de wijk door de wijkbewoners. Elk jaar wordt er een lied gemaakt met verhalen en beelden uit de wijk. Uit het lied van vorig jaar: **“Of je uit de Sionskerk of de moskee komt, we groeten elkaar met een lach. Want in mijn wijk, daar is mijn wereld.”** Dit is maar een van de vele culturele hoogtepunten in het jaar. Zo hebben we ook het elfdaagse Noorderzonfestival, het knallende einde van de zomervakantie en de feestelijke start van het culturele seizoen, waar jong en oud samenkomen om te genieten van kunst, cultuur en eten.

In januari klinkt vier dagen lang overal muziek in onze gemeente: in kerken, scholen, zaaltjes en kroegjes door de hele stad. Met jaarlijks meer dan 40.000 bezoekers en een line-up van ruim 350 bands uit 31 Europese landen, is Eurosonic Noorderslag hét moment om nieuwe muziek te ontdekken. Het zet Groningen zowel nationaal als internationaal op de kaart en brengt op de lange termijn een maatschappelijke waarde van 173 miljoen euro met zich mee. De bezoekersaantallen zijn de afgelopen jaren gegroeid met respectievelijk 34% (festivalbezoekers) en 36% (conferentiedeelnemers).

Binnen én buitenlandse artiesten zijn vol lof over ESNS:

Dua Lipa: “Eurosonic last year was the very first show I did with my band, it was the first festival with my band. It was a massive step in my career to get up and perform. I feel like now I’ve grown so much as an artist and it all kind of started in Groningen.”

Naast Noorderzon en Eurosonic Noorderslag hebben we ook het jaarlijkse Let's Gro inspiratiefestival. In de economische crisis zochten we met Let's Gro een antwoord op de crisis, met als centrale vraag: hoe zorgen we er samen voor dat Groningen de leukste gemeente van Nederland blijft met oog voor elkaar? Ook dit jaar gaat Let's Gro weer plaatsvinden, op een laagdrempelig digitaal platform om na te denken over de toekomst van Groningen en het opstarten van de economie en samenleving na Corona.

HET FORUM GRONINGEN

De titel van het huidige coalitieakkoord is Gezond, groen, gelukkig Groningen. Hierboven hebben we u daar al veel over verteld. Maar in deze opsomming kan sinds kort ‘gezellig’ niet ontbreken. Groningen was al gezellig maar sinds de opening van het Forum Groningen heeft dat nog evidentier vorm gekregen. Het Forum is sinds de opening in november 2019 dé huiskamer voor Groningen en bezoekers van ver daarbuiten. De aanloop en de bouw heeft lang geduurd en ging gepaard met de nodige discussie, maar door onze eigenzinnigheid en daadkracht is het toch gerealiseerd. Een prachtig, multifunctioneel gebouw met een bioscoop, restaurant, cafés, studieruimtes en een bibliotheek dat in drie maanden al meer dan een miljoen bezoekers heeft getrokken. Een modern, bijzonder gebouw dat de skyline van Groningen definitief heeft veranderd.

Wanneer u dit leest bent u aanbeland bij de afsluiting van onze inzending voor Overheidsorganisatie van het Jaar. Ik kan u zeggen dat ik met trots gelezen heb wat de jonge ambtenaren, van het Jongeren Netwerk Groningen (JNG) gemaakt hebben. Maar eerlijk is eerlijk: ze hadden ook het juiste basismateriaal om mee aan te slag te kunnen: Groningen is een prachtige gemeente. De eigenzinnigheid en daadkracht van de Groningers – die al veelvuldig voorbij kwamen in dit document – drukken een onmiskenbare stempel op deze gemeente. Het zorgt er voor dat we kansen kunnen pakken wanneer we ze zien. We treuzelen niet en pakken door.

Maar het zorgt er ook voor dat we de schouders eronder zetten wanneer zaken niet gaan zoals ze moeten. En die eigenschap hebben we ook regelmatig nodig, want ook Groningen kent nog de nodige problemen, waarvan u de nodige voorbeelden hierboven hebt kunnen lezen. In deze inzending hebben we geprobeerd aan beide kanten aandacht te besteden. Want dit alles is wat onze gemeente maakt.

Rest mij niet veel meer dan de club van jonge ambtenaren te bedanken voor hun inzet en u succes te wensen bij uw oordeel over alle – ongetwijfeld net zo mooie – inzendingen.

Burgemeester gemeente Groningen

BIJLAGE

ROOD GLIMMEND

De rood glimmende vuilniswagens van de gemeente Groningen rijden op **groene waterstof**.

EBBINGE KWARTIER

In het **Ebbingekwartier** heeft de gemeente Groningen een binnenstedelijk milieu gecreëerd waarin wonen, creativiteit en innovatie samen komen. Zoals in **The Student Hotel Groningen**,

DOT GRONINGEN

de hub voor buurtbewoners, studenten en reizigers en de culturele hotspot **DOT Groningen**, met naastgelegen stadsstrand.

EUROSONIC NOORDERSLAG

Fotografie: Stella Dekker

Met jaarlijks meer dan 40.000 bezoekers en een line-up van ruim 350 bands uit 31 Europese landen, is Eurosonic Noorderslag hét evenement om nieuwe muziek te ontdekken.

NOORDER ZON

Fotografie: Stella Dekker

Ook het elfdaagse Noorderzon festival is in Groningen **één van de culturele hoogtepunten van het jaar.**

EEN BLIJVENDE VERANDERING

Het opvallende Forum Groningen is **de nieuwe huiskamer van de stad** met een bioscoop, expositiehallen, bibliotheek, studieruimten en horeca compleet met rooftop bar en dakterras met fantastisch uitzicht over Groningen.